

DET KONGELIGE OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

15/627-

6 MAI 2015

Statnett SF - 420 kV kraftledning Ertsmyra - Solhom - klagesak

Bakgrunn

Ved NVEs vedtak av 17. desember 2014 fikk Statnett anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse til en om lag 20 km 420 kV kraftledning mellom Ertsmyra i Sirdal kommune og Solhom i Kvinesdal kommune. Ledningen erstatter eksisterende 300 kV mellom Tonstad og Solhom, men kobles til ny Ertsmyra transformatorstasjon i vest i stedet for dagens Tonstad transformatorstasjon. Ny 420 kV skal noen grad følge eksisterende ledningstrasé, men med ny trasé på snaut halve strekningen fra Ertsmyra og østover og enkelte andre mindre avvik. Ledningen er en del av konseptet "Vestre korridor", som innebærer forsterkninger av nettet mellom Kristiansand og Sauda.

Klager

Følgende parter (heretter betegnet som *klagerne*) har påklaget NVEs vedtak:

- Liv Aase Lunøe-Nielsen
- Ingvild og Geir Serigstad
- Eilif og Anlaug Aasland

Alle klagerne er hytteeiere ved Øyulvsvatn i Kvinesdal. Ved Øyulvsvatn planlegges ny ledning sør for eksisterende, og hytteeierne klager på at den da vil komme nærmere deres hytter. De anfører at de vil få høyere elektromagnetiske felt, mer sjenerende lyd og at ledningen blir til større visuell sjenanse. I tillegg anføres at ledningen vil redusere verdien på de respektive fritidseiendommene og at dette må kompenseres økonomisk. Statnett har vurdert klagen i brev av 4. mars 2015 til NVE.

NVE har behandlet klagen i brev av 19. mars 2015 til departementet. NVE finner der ikke grunnlag for å gjøre endringer i vedtaket. Klagesaken oversendes derfor departementet for behandling.

Klagegrunnene er i stor grad sammenfallende og behandles tematisk. For en nærmere beskrivelse av klagen vises det til NVEs oversendelsesbrev.

I tillegg har departementet fått oversendt fra NVE brev av 20. januar 2015 fra Kjell og Ingeborg Serigstad til Statnett. I brevet krever Serigstad at Statnett innløser fritidseiendommen deres ved Øyulvsvatn, som følge av bygging av ny ledning. Serigstad har i etterkant kontaktet NVE og opplyst om at formålet med brevet var å klage på vedtaket. Ved e-post av 25. mars 2015 ble brevet oversendt NVE.

NVE videresendte brevet fra Serigstad til departementet ved e-post av 7. april 2015. NVE opplyser i oversendelsen at direktoratet ikke kan se at brevet gir grunnlag for endringer i vedtaket. Departementet konstaterer at brevet er sendt innenfor klagefristen, men at det innholdsmessig retter seg mot Statnett. Departementet har likevel under tvil tatt brevet til behandling som en klage, og vil vurdere kravet om innløsning under punktet *erstatning* nedenfor.

Departementets merknader

Elektromagnetiske felt

Klagerne anfører at hyttene vil få økt elektromagnetiske felt, og at feltene vil ligge opp mot og over utredningsgrensa på 0,4 mikroTesla.

Statnett opplyser i sine kommentarer til klagen at ingen av hyttene vil få magnetfelt over utredningsgrensa for bolighus på 0,4 mikroTesla. I konsesjonssøknaden er grensen for 0,4 mikroTesla angitt til om lag 60 meter fra senterlinje.

NVE viser til at nærmeste hytte vil ligge 73 meter fra senterlinjen, noe som kan gi et maksimalt magnetfelt i underkant av utredningsgrensa på 0,4 mikroTesla.

En oppgradering fra 300 kV til 420 kV gir i utgangspunktet reduserte elektromagnetiske felt gitt samme lastflyt. Oppgraderingen gir imidlertid høyere kapasitet, og når den utnyttes vil feltene kunne bli høyere enn i dag. I tillegg legges den nye ledningen nærmere de aktuelle hyttene, noe som forsterker denne effekten. Departementet legger til grunn at de aktuelle hyttene over tid vil få noe økte elektromagnetiske felt sammenlignet med dagens situasjon.

Forvaltningsstrategien for elektromagnetiske felt tar utgangspunkt i at det bør unngås nærhet til bygninger der mennesker har opphold over lengre tid. Utredningsgrensa på 0,4 mikroTesla er derfor knyttet til bolighus og skal beregnes som årsgjennomsnitt. Utredningsgrensa gjelder ikke for fritidsboliger, ut i fra en betraktning om at disse ikke benyttes til varig opphold. Utredningsgrensa er for øvrig ikke en grense for hvilke magnetfelt som kan aksepteres, men en grense for når tiltak skal vurderes.

Departementet finner at det økte elektromagnetiske feltet de aktuelle hyttene blir eksponert for ikke gir grunnlag for å vurdere tiltak eller på annen måte har betydning for konsesjons-spørsmålet.

Støy

Når det gjelder støy viser departementet til konsesjonssøknaden der det fremgår at en overgang fra simplex 300 kV til triplex 420 kV reduserer støyen fra ledningene med inntil 10 dBA. Dette kan imidlertid oppveies av at ledningen flyttes nærmere de aktuelle hyttene. I kommentarene til klagen finner Statnett at støyen trolig vil bli oppfattet om lag som ved dagens situasjon.

Departementet finner at hensynet til å unngå støy ikke tilsier endringer i konsesjonsvedtaket.

Visuelle virkninger

Klagerne mener ledningen vil forringe eiendommene og gi økte visuelle ulemper.

Statnett opplyser i e-post av 25. november 2014 til NVE, at de har lagt betydelig vekt på å finne en best mulig trasé forbi Øyulvsvatn, men at tekniske forhold begrenser muligheten for tilpasninger. Statnett opplyser imidlertid at de har inngått avtale med Sira-Kvina Kraftselskap om at eksisterende 22 kV parallelt med dagens 300 kV skal kables over en strekning på om lag 500 meter ved Øyulvsvatn.

NVE finner i konsesjonsvedtaket at ledningen vil gi negative konsekvenser for hyttene ved Øyulvsvatnet, men at kabling av eksisterende 22 kV vil rydde opp i landskapsbildet og redusere de negative visuelle virkningene av ny 420 kV ledning.

Departementet legger til grunn at kabling av eksisterende 22 kV er en forutsetning for den konsesjonsgitte løsningen ved Øyulvsvatn, og slutter seg for øvrig til NVEs vurdering.

Erstatning

Klagepartene, herunder Kjell og Ingeborg Serigstad, krever økonomisk kompensasjon for de ulemper den nye ledningen vil påføre deres eiendommer. NVE viser til at dette er et privatrettslig forhold mellom klagerne og Statnett.

Departementet viser til at Statnett i tillegg til konsesjon, må ha rettslig adgang til de eiendommer som blir berørt av den nye ledningen. Slik adgang kan skje gjennom avtale eller gjennom ekspropriasjon og skjønn. Konsesjonsmyndighetene vurderer søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, men ikke hvorvidt man har krav på erstatning og eventuell størrelse på denne. Slike krav må enten frenssettes direkte overfor Statnett som med sikte på å inngå avtale, eller anføres ved ekspropriasjonsskjønn. Naboer som ikke er parter i ekspropriasjonsskjønnet, men som mener de har krav ut i fra naboettslige betraktninger, må fremsette slik krav overfor Statnett eller gjennom alminnelig domstolsbehandling.

Ekspropriasjon

NVE fattet samtidig med konsesjonsvedtaket, vedtak om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova for nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av kraftledningsanlegget.

Ut i fra klagegrunnene er det ikke anført forhold som tilsier at noen av klagerne mener de har grunn eller rettigheter som blir berørt av kraftledningen på en slik måte er de er parter i ekspropriasjonssaken. Departementet legger derfor til grunn at ekspropriasjonsvedtaket ikke er påklaget.

Departementet minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom skjønn ikke er begjært innen 1 år, jf. oreigningslova § 16. Fristen løper fra departementets stadfestelse av det konsesjonsvedtaket ekspropriasjonstillatelsen bygger på, det vil si fra dags dato.

Konklusjon

Klagene tas ikke til følge. NVEs vedtak av 17. desember 2014 stadfestes.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd, tredje punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Statnett SF
Sirdal kommune
Kvinesdal kommune

Adresseliste

Liv Aase Lunøe-Nielsen
Ingvild og Geir Serigstad
Eilif og Annlaug Aasland